

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מד.

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג מני פ"ג מהל'
ממין הל' ג ופ"ד
מהלכות עבודת יום הכפורים
הלכות ב:

רבינו חננאל

הרישנה דפריש אפילו
בשעת הקטרה ומיבעיא
לן, כפרה בהקטרה מנא
לן ואמרין בכתובים הא
כפרה שנאמר לכפר בקודש,
וכתיב ביום הכפורים וכפר
בעדו ביתו ובעד כל
קהל ישראל, איוהו היא
כפרה ששוד לו ולביתו
ולאיו הכהנים ולכל קהל
ישראל, הו אומר זו הקטרת,
שאם תאמר כפרת דמים,
חלוקה בפרשת, הוא וביתו
ואפיו הכהנים מתכפרים
בכפרו וישראל כל [הקהל]
בשעיר. וקטרת מי מכפרה,
אין, דכתיב ויתן את הקטרת
ויכפר על העם, ותי רב
חנניה מיכן למדנו לקטרת
שמכפרת, ותנא דבי רבי
ישמעאל על מה הקטרת
מכפרת על לשון הרע יבא
מדין שבחשאי ויכפר על
דברו שחשאי, ועיקר זו
השמועה בבוהים טוף פ'
המובח מקדש ובערין פרק
יש בערכין להקל ולהחמיר.
ופרש' החם בבירור מבואר
כי בגדי הכהן מכפרין,
דאמר למה נטמכו בגדי
כהונה ויתן את הקטרת
מה קרבנות מכפרין אף
בגדי כהונה מכפרין, כחות
מכפרת אשפיכות דמים.
מכפרים מכפרין על גלוי
עירות, מצנפת מכפרת על
גסי הרוח, אבנט מכפר
על היריוהי הלב, מעיל
מכפר על לשון הרע, חשן
מכפר על הדינין, אפוד
מכפר על ע"ז, ציץ מכפר
על ע"ז פנים, קשיא לשון
הרע אלשון הרע, ופרקינן
לשון הרע בצניעותא קטרת
מכפרת, לשון הרע בפרהסיא
מכפרת, חתן החם בפרק
ראשון מסכת כלים פורשין
מבין האולם ולמזבח בשעת
הקטרה, א"ר אלעזר לא
שנו שפורשין מבין האולם
למזבח, אלא בהקטרה
דהיכל, אבל כשהקטיר
לפני ולפנים, מהיכל פרשי,
מבין האולם ולמזבח לא
משהו ולפנים אלא בשעת
הקטרה, ומבין האולם
למזבח לא פרשי אלא בשעת
הקטרה, בשעת הקטרה מיהו
פרשי ואפי' בהקטרה דלפני
ולפנים, ופרקינן לא הקטרה
דהיכל, והא אריבא הוא מעלה
כו.

בשיריה ובית עולמים בניין, וכי האי גוונא אמרינן לקמן צפרק
הוליאלו לו (דף נג.) גזי מעלה עשן וצפרק שני שעירי
(לקמן דף טו:) תניא (א) (מדבר) המדברה לרבות נוצ וגזעון שילה וזית
עולמים וצפרק שני דקוטה (דף טו.) וס"ט גזי עפר קוטה ומן העפר
אשר יהיה צפרקע המשכן קאמר
שילה וזית עולמים בניין וכו' וצפ"צ
דשזעות (דף טו:) דקאמר מנדי
מקדש איקרי משכן ומשכן איקרי
מקדש לימא או אידי ואידי משכן
או אידי ואידי מקדש אלמא אע"ג
דמקדש איקרי משכן ומשכן איקרי
מקדש איצטריך תרי קראי חד
למקדש וחד למשכן ולא גמיירי
מהדידי וקשה דצפרק קמא דחולין
(דף נד.) גזי שנים שפוסלים צליים
קאמר יולו אף צפילה וזית עולמים
כן ת"ל (ז) (זאת) וצפ"ק דעירובין (דף
ג.) שלמים ששחטן קודם שפחתה
למזבח היכל פסולין צמקדש מנא
לן לשחטן מקדש דאיקרי משכן וי"ל
צפילה דעירובין שמה איכא שום
פסוק להשוות מקדש למשכן להאי
מילתא וכן צפ" קמא דחולין וצטר
דמעטין שילה וזית עולמים (ז) (מוזת)
אז נוקי אומו פסוק לנרשא אחריתי
ורצ"ג גרס צפרק שני דשזעות
תרי קראי למה לי ולי נראה
אע"ג דמקדש איקרי משכן כו' אפי'
הכי צפילה דשזעות דאיירי לענין
טומאה סד"א לחלק צניייהו כיון
דחלוקין לן לענין טומאה דאי כנז
מקדש ה"א דין הוא דעומא שנוכנס
למקדש חייב שריי איסורו איסור
עולם ואפילו צטר דנפיל מחילה
חייבין על המקום משום טומאה אכל
צמקין לאחר ששכחו משם ופיקוחו
והעמידוהו צמקין אפי' חייבין
על מקומו הראשון ואי כנז משכן
ה"א דין הוא שחייב עליו לפי ששמש
צמקין המשנה והוא נעמאה ליגע צו
צטומאה אפילו כשהוא מפורק אכל
צאני היכל ששכחו מותר ליגע צהס
צטומאה וצהא נמי מיתרלף הוא
דמזכרין קרא צפרק היה מציא
(סוטה דף טו.) לרבות זית עולמים
משום דפקיה קרא צלשון טומאה
דכתיב וסמרה והיא נעמאה וכל
הלכות ספק טומאה גמרינן מסוטה
להי סד"א כיון דמקדש ומשכן
חלוקים לענין טומאה דכפרי לענין
טומאת סוטה נמי יהא חילוק צניייהס
ומדע דהיינו טעמא דאיסי צן יהודה
(דמזכרין קרא לרבות שילה וזית
עולמים מדפליג עליה התם איסי
צן מנחם וזמר אינו כריך ק"ו הוא
ומה צטומאות קלות לא חילק הכתוב צין שילה וזית עולמים טומאת
אשה חמורה לא כ"ש פירוש טומאות קלות הנכנס למשכן ולמקדש
צטומאת הגוף חייב כרת אחריוהי אע"ג דיש חילוק צניייהן
דכפרישית אפילו הכי השוה אותם לענין כרת הנכנס להם ומשום
האי חילוק אין נראה לו לחלק (ד) ומדבר המדבר סד"א דווקא צמקין
קרא חלה צהו ויהי קרא דשעמא סד"א לכפר דכתיב אהל מועד
למעוטי שילה וזית עולמים שילה וזית עולמים אהל מועד דכתיב למוטי עזות אלטרין:

יכול אף צל העזרה. לא יהא אדם עומד כשהכהן מקטיר קטרת
לפני ולפנים: אין לי אלא צשעס הקטרת קטורת. לקמיה מפרש
מאי משמע: הוי אומר זו הקטרת קטרת. דלילו מתן דמים אין
זוה צכולס שהפר מכפר עליו ועל הכהנים והשעיר על ישראל:
על לשון הרע. כי ההיא דקרח
לשון הרע הוה דכתיב (במדבר יז)
אתם המיתם את עם ה' וסמס לשון
הרע צחשאי הוא: מצין האולם
ולמזבח. מכל אור כ"צ אמות
צניייהס: ל"ג אלא צשעס הקטרה
דיכול. דמוצח הפנימי שחרית וערבית
שהרי סמוך לו: אכל צשעס הקטרה
דלפני ולפנים. מהיכל שהוא סמוך
לו פרשי אכל מצין האולם ולמזבח
שהו מרוחק לא פרשי: צשעס מתן פר
כח משאי. הצא על אמת מכל המלות
צשעס צבוראת עלמנו ועשה ומתן דמו
על הפרוכת ועל מזבח הזהב: ושעירי
עזודס כוכבים. ליצור שעזדו ע"ז
צבוראת צית דין מציאסי פר לעולה
ושעיר למטאת דכתיב צפרשת שלח
לך אנשים (טו סו) ואומו שעיר מתן
דמו על הפרוכת ואינו נאכל דליפנין
צפירלף וספירי וצמכנת וצחסי
(דף נז.): הוה מה מעלה יש כו'.
האי הוה כנו הרי כלומר מעמה
ומה מעלה יש צפרישה צין היכל
לצין אולם ולמזבח: צין צשעס
הקטרה כו'. קא סלקא דעמיה צין
שעס הקטרה דלפני ולפנים צין
אלא צשעס מתן דמים דלפני ולפנים:
ומצין אולם ולמזבח אין פורשין. משום
לפני ולפנים אלא צשעס הקטרה
אכל לא צשעס מתן דמים: מאי לאו
כו'. דכפרישית: לא צשעס הקטרה
דיכול. קאמר דפורשים מצין האולם
ולמזבח והכי קתני כסם שפורשים
מצין האולם צשעס הקטרה דהיכל
כין פורשין צשעס מתן פר כהן
משחי דהוי נמי צהיכל: אי הכי.
דכסם שפורשין צשעס הקטרה אהיכל
קאי ולא דלפני ולפנים הוה מה
מעלה יש צתמיה וכי אין עוד מעלה
לדפני לפנים דקתני צהיכל פורשין
צין צשעס הקטרה צין דהיכל צין
לפני לפנים צין שלא צשעס הקטרה
אלא צשעס מתן דמים צין דהיכל
צין לפני ולפנים ומצין האולם
ולמזבח לא פרשין שלא צשעס
הקטרה דהיא שעת מתן דמים
דלפני ולפנים אלא צשעס הקטרה
דחיל דהא אפילו צשעס הקטרה:
יש מעלה דלילו מהיכל פרשי כו':

תורה אור השלם

1. וכל אדם לא יקרה
באהל מועד בבאו לכפר
בקדש עד צאתו וכפר
בעדו ובעד ביתו ובעד כל
קהל ישראל: ויקרא טו ז'
2. ויקח אהרן פאשר דבר
משה ויחן אל תוך הקהל
והדה החל הגוף בעם ויתן
את הקטרה ויחפר על
העם: במדבר יז יב

הגהות הב"ח

(א) נגרא הוה אומר זה
הקטרת קטרת וקטרת מי
מכפריא: (ב) שם ופר העלס
דבר של צבור ושעירי ע"ז
ודמים של יהו"כ הוה מה
מעלה יש פ"ל וי"ז כן
הוה גירסא צמס: שנו
פ"א דכתיב ע"ש: (א) רש"י
ד"ה הוה קתני צנימא ה"ו
קאמר האי בשעת הקטרה
דקאמר בשעת הקטרה
דהיכל קאמר והוה שלא
צשעס הקטרה דקאמר שלא
צשעס הקטרה דהיכל קאמר
אכל צשעס הקטרה הוה
לפני ולפנים והוה שלא צשעס
הקטרה דקתני מתן וכו'
פ"ל והדי"ה:

הגהות הגר"א

[א] נגרא (לכפרת צינו
כפרת צינו קודמת) תא"מ:
[ב] שם (ולצינו) ת"מ:

מוסף רש"י

ויכפר על העם. מנהלוקת
קרת שהוא לשון הרע דכתיב
זיה אמת המים וכו' (ויחיים
109). יבא דבר שבחשאי.
קטרת עננות צהיכל צחשאי
(ערכין 10) שהיה הכהן
לברו שם כדתיב פורשין
מבין האולם ולמזבח
בשעת הקטרה, וכל שכן
מן ההיכל שנאמר וכל
אדם לא יהיה וגו' (ויחיים
100). ויכפר על מעשה
חשאי. לשון הרע צחשאי הוה
(ערכין 100). ואמר לה כדו.
שם תמס (ערכין 109).

תום ישנים

ממד קרא, אכל הני דמילתין
ודשזעות וקטורה וכלו
מלויים בקדשות מקום, וז"ל
ועל ההיא דקטורה שחשאי
שמרבה שם טוב וגזעון שילה
וזית עולמים, מוחק שם רש"י
שילה וזית וגזעון, משום
דקשיא ליה והלא שילה משכן
גמור היה למה הוצרך פסוק
לרבותו, ועוד גזעון וזעון לא
היו משכון סוטה שריי אין
מנחה קריה צנמה דלאמרינן
צנמיס (א) (ובגמילה).
ואין נראה לרבותי למחוק
הפסוק דהא שילה לא היה
ממש משכן שיהא לו בית של
צאנים למטה ויעשה למעלה
ואיכא ענין למחן לאחר צפרק
במלא דחזוסי (שם) משום
קריה צנמה, ועוד וגזעון
צנמה, ואזכרה היה לו להקשות
יותר מנזב וגזעון שהיה ממש

יכול אפי' בעזרה ת"ל באהל מועד אין לי
אלא באהל מועד שבמדבר שילה ובית
עולמים בניין ת"ל בקודש אין לי אלא בשעת
הקטרה בשעת מתן דמים בניין ת"ל בבואו
לכפר אין לי אלא בכניסתו ביציאתו בניין
ת"ל עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל
קהל ישראל כפרתו קודמת ואו לכפרת ביתו
כפרת אחיו הכהנים לכפרת אחיו הכהנים
וכפרת אחיו הכהנים קודמת לכפרת כל קהל
ישראל אמר מר אין לי אלא בשעת הקטרה
מאי משמע אמר רבא וכן א"ר יצחק בר
אבדימי וכן א"ר אלעזר אמר קרא יוכפר
בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל
איוהו כפרה ששוד לו (א) ולביתו ולאחיו הכהנים
ולכל קהל ישראל הוי אומר זה הקטרת
הקטורת וקטורת (ב) מכפרת אין דהא תני
ר' חנניא (ג) למדנו לקטורת שמכפרת שנאמר
ויתן את הקטורת ויכפר על העם ותנא
דבי ר' ישמעאל על מה קטורת מכפרת על
לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על
מעשה חשאי תנן התם (ד) פורשין מבין
האולם ולמזבח בשעת הקטרה א"ר אלעזר
י"לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל אבל
בשעת הקטרה דלפני ולפנים מהיכל פרשי
מבין האולם ולמזבח לא פרשי מתיב רב
אדא בר אהבה ואמרי לה כדו ר' יוסי אומר
כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת
הקטרה יכ"כ פורשין בשעת מתן פר כהן
משיח ופר העולם דבר של ציבור ושעירי
עבודת כוכבים (ה) הא מה מעלה יש בין
ההיכל לבין האולם ולמזבח אלא שבהיכל
פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת
הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין
אלא בשעת הקטרה בשעת הקטרה
מיהא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה
דלפני ולפנים לא בשעת הקטרה דהיכל
אי הכי הא מה מעלה ותו לא הא איכא
הקטרה דידיה בין בשעת הקטרה דלפני ולפנים
ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא
בשעת הקטרה דהיכל הא קתני אלא שבהיכל
פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת
הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין
אלא

הא קתני צנימא ה"ו קאמר האי (א) שלא צשעס הקטרה דקאמר
שלא צשעס הקטרה דהיכל קאמר אלא צשעס הקטרה היא לפני ולפנים:
צין צשעס הקטרה. דהיכלן והוה שלא צשעס הקטרה דקתני מתן
שלא צשעס הקטרה דידיה אלא צשעס הקטרה דלפני ולפנים:
כשהו ישראל צמדבר סמוכין למדבר דמעלה עשן משום דהוא קרא חלה צהו ויהי קרא דשעמא סד"א לכפר דכתיב אהל מועד
ולא איקרי אהל מועד אלא צמדבר ומקרה ימירא הוא דלא הוא כריך למיכבז אלא וכל אדם לא יהיה צבאו לכפר דקדש וסד"א דתתא
למעוטי שילה וזית עולמים שילה וזית עולמים אהל מועד דכתיב רחמנא למוטי עזות אלטרין:
כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח. ה"ו הוה מני למימר צשעס מתן פר ושעיר של יוה"כ צהיכל אלא לא פסיקא ליה משום
דיש מתן נמי לפני ולפנים: **מה מעלה יש בין היכל וכו'.** טוצא איכא דמוצח הזהב ומנורה ושלחן ומתן דמים צהיכל
מה שאין כן צין האולם ולמזבח אלא לענין פרישה קאמר: **מאי** לאו בשעת הקטרה דלפני ולפנים. מימיה לי מ"ש דגזרו לפרוש
מצין האולם ולמזבח צשעס הקטרה דלפני ולפנים ולא צשעס הוה וזוה צין הקטרה צין הוה ממד קרא נפקא לעיל וי"ל דבהקטרה
דכתב צפרק צהידי טפי גזרו צה רצנן ולא צבוראה דמייטורא דלכפר נפקא:

דמים היה מזה אמת טמיה כו'. פורשין היו מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה כו'. ואע"ג דבשעת הקטרה דמים נמי פרשי כלקמן
בסמוך, משום דקטרת היה ככל יום נקט קטרת, וגם יש פמנים שפורשין בקטרת מן פורשין בשעת מתן דמים דלקמן בסמוך. הא מה
מעלה יש כו'. הא פשיטא דמעלה יש שאין יכול לנך צהיכל אלא לנרך דמים ציה אהרה צפרק הקומן צרה (כו. א), אלא האל חמיירי
בפרישה שהיא לנרך עבודה. בשעת הקטרה מיהא פרשי מאי ב"פני ולפנים. ואע"ג דהשתא לא ידעינן טעמא מאי דבהקטרה
פורשין אפילו משל לפני ולפנים וצמתן דמים אין פורשין, (אלא) וצמל היכל צין צשעס הקטרה (צין צשעס מתן דמים), מ"מ הך צניייהת
קשא ליה כ"ר אלעזר.

תום ישנים (המשך)

ממה הוא צחשאי יומר
(מחלות) [צמקין] דמים שזיו
גם שם פורשין, וזמקין לו לפכס
צשעסין [צמקין] דמים היה
מונה אמת כי אכל קטרת היה
לגמרי צמקין, וי"ל דלע"ג
דמתן דמים ענין צחשאי, מ"מ
קאמר שפיר על קטרת יבא
דבר צמקין, שהרי אין כפריה
מפורשת על מה כמו צמתן
דמים צפרתו מפורשת לדבר
אחד. כך פירש ה"ר אלחנן.
ורצ"ג פירש דלהי קרא ליה
חשאי טפי מממן דמים לפי
שהו צמקיה אכל צמתן

דלילו

דמים היה מזה אמת טמיה כו'. פורשין היו מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה כו'. ואע"ג דבשעת הקטרה דמים נמי פרשי כלקמן
בסמוך, משום דקטרת היה ככל יום נקט קטרת, וגם יש פמנים שפורשין בקטרת מן פורשין בשעת מתן דמים דלקמן בסמוך. הא מה
מעלה יש כו'. הא פשיטא דמעלה יש שאין יכול לנך צהיכל אלא לנרך דמים ציה אהרה צפרק הקומן צרה (כו. א), אלא האל חמיירי
בפרישה שהיא לנרך עבודה. בשעת הקטרה מיהא פרשי מאי ב"פני ולפנים. ואע"ג דהשתא לא ידעינן טעמא מאי דבהקטרה
פורשין אפילו משל לפני ולפנים וצמתן דמים אין פורשין, (אלא) וצמל היכל צין צשעס הקטרה (צין צשעס מתן דמים), מ"מ הך צניייהת
קשא ליה כ"ר אלעזר.